

Dato: 17. maj 2017

Tlf. dir.: 2516 9407

E-mail: mroh@balk.dk

Kontakt: Mette-Louise Rohde

Sagsid: 00.17.00-A00-3-16

Analyse af tilbudsviften

Tilbudsviften er de tilbud, som 0-25 års området i Ballerup Kommune samlet set har til udsatte børn og unge, der skal understøttes i at få uddannelse og job.

Notatet indeholder en kortlægning af hvad tilbudsviften indeholder og en analyse/vurdering af hvordan tilbudsviften bør justeres og udvikles.

Målet er, at det sikres, at man ud fra et fagligt synspunkt kan møde borgerenes behov med kvalificerede og virkningsfulde tilbud, der understøtter:

- Børne- og Ungestrategiens mål om deltagelsesmuligheder i inkluderende fællesskaber for alle børn og unge
- Aktiveringsstrategien

Afsættet for analysen er Socialstyrelsens kortlægning af eksisterende viden om tidligere og forebyggende indsatser for socialt udsatte børn og unge¹.

Socialstyrelsen har med baggrund i 97 nationale og internationale undersøgelser kortlagt:

- virkningsfulde indsatser på både organisatorisk niveau og
- virkningsfulde indsatser for socialt udsatte børn og unge i forskellige aldersgrupper.

De virkningsfulde indsatser på organisatorisk niveau er illustreret i bilag 4.

---

¹ Rapport: Kortlægning af eksisterende viden om tidligere og forebyggende indsatser for socialt udsatte børn og unge, Socialstyrelsen, Maj 2016.

Det igangværende arbejde under 0-25 års politikken og Børne- og Ungestrategien sætter i overensstemmelse hermed fokus på:

- den tidlige indsats/opsporing
- den korrekte og systematiske sagsbehandling,
- det tværfaglige samarbejde i en ny mødestruktur
- den tætte inddragelse af barnet/den unge og familien
- de fagprofessionelles fælles systematiske analyse af læringsmiljøerne og
- nødvendigheden i et perspektivskifte fra individ til fællesskab

De virkningsfulde indsatser for socialt udsatte børn og unge i forskellige aldersgrupper er illustreret i bilag 5. Hovedlinjerne i de virkningsfulde indsatser er:

- Gruppebaserede forældreprogrammer, hjemmebesøg af skolelærer og pædagog, førskoleforløb for børn, hjemmebesøg af familieterapeut/psykolog
- Kognitiv adfærdsterapi, gruppeundervisning (af børn, forældre og plejeforældre), psykoterapi og psykoedukation
- Gruppeundervisning med rollespil, videooptagelser, supervision af forældre, tovholderfunktion
- Mentorer, sociale fritidsaktiviteter, tilknytning til fast sagsbehandler, udarbejdelse af handlingsplaner
- Mentorordning, kognitiv adfærdsterapi, MST², MTFC³, motivational interviewing, psykoedukation
- Psykoedukation (unge), motivational interviewing (unge), mentorordning, kognitiv adfærdsterapi, multisystemiske indsatser

Sammenholdes dette med Ballerup Kommunes eksisterende tilbud til børn og unge i alderen 0-18 år, som er illustreret i bilag 2 og bilag 3 viser det, at det er nødvendigt at justere og udvikle tilbudsviften for at den kan understøtte Børne- og Ungestrategiens ambition om deltagelsesmuligheder i fællesskaber for alle børn og unge.

For at understøtte en tidligere forebyggende og mere effektiv indsats er det væsentligt, at viften af tilbud matcher behovet for at kunne målrette og tilpasse foranstaltninger til den i konkrete situation.

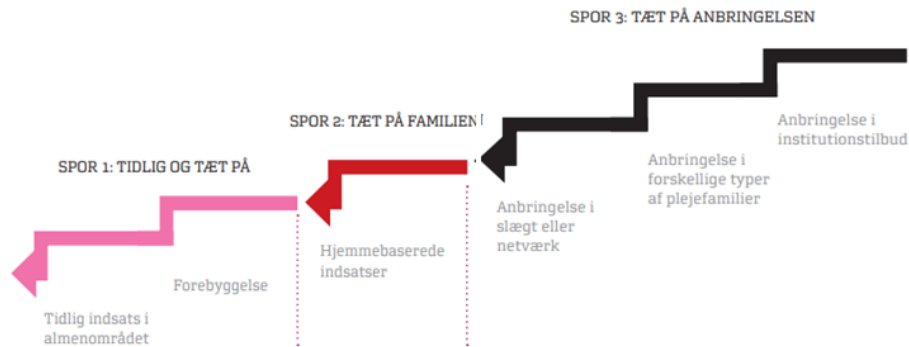
Det kræver en bred og kompetent vifte af indsatser, der kan arbejde i hverdagslivets rammer, med mulighed for at anvende fleksible tilbud, og at specialiseret viden er tilgængelig på tværs af indsatstrappen.

Udgangspunkt for arbejdet med tilbudsviften er indsatstrappen som er operationaliseret i tre spor:

---

² MST: MultiSystemiskTerapi – tilbud til forældre, hvor deres teenager har en kriminaliseret og misbrugende adfærd og evt. højt konfliktniveau i hjemmet.

³ Multidimensional Treatment Foster Care – kortvarig anbringelse i træningsfamilie, hvor der arbejdes med den unges adfærd og forældrenes rolle.

På baggrund af kortlægning og analyse af tilbudsviften kan det konstateres, at Ballerup Kommune har en bred vifte af indsatser fordelt på de tre spor.

Men der er en overvægt af børnerettede og individfokuserede indsatstyper og færre tilbud, der er rettet mod forældreskabet og gruppebaserede tilbud. Børne- og Ungestrategien indebærer et perspektivskifte fra individperspektivet i retning af understøttelse af børns deltagelsesmuligheder i fællesskaber. Der er behov for, at tilbudsviften understøtter den bevægelse, samt at den understøtter Fællesskabsmodellen og Ballerups Analyse af Læringsmiljøer,

I Fællesskabsmodellen arbejdes der i retning af, at flere børn og unge bor hjemme hos deres forældre med støtte efter behov, samt at familien og dens netværk involveres i indsatsen som en afgørende del af løsningen. Dette behov for fokus på at understøtte forældrene er en af konklusionerne i Socialstyrelsens videnskortlægning, hvor der peges på, at indsatser, som adresserer risikofaktorer hos forældrene har god virkning.

Med Fællesskabsmodellen arbejdes der endvidere med at sikre et ændret anbringelsesmønster samt et øget fokus på, at børn og unge bevarer en tilknytning til hverdagslivet. Ballerup Kommune har en særlig opmærksomhed på at sikre tilbud til de unge, der har været anbragt og som kommer hjem til kommunen og som har behov for støtte i forhold til uddannelse, netværk og arbejde. I Socialstyrelsens videnskortlægning redegøres der bl.a. for, at en væsentlig risikofaktor for unge er sårbar tilknytning til nærmiljøet og at den unge kan støttes i en positiv skolegang og tilknytning til nærmiljøet gennem en tæt opfølgning og guidning undervejs.

Med BAL (Ballerups analyse af læringsmiljøer) arbejdes der med at sikre alle børns læring, udvikling og trivsel. De fagprofessionelle trænes i at kunne mestre en ensartet systematisk analyse, der kan lede til fornyede handlemuligheder. Et ensartet syn på børn og unge via en systemisk anerkendende tilgang med fokus på fællesskabet skal sikre alle børn og unges deltagelsesmuligheder.

Med de eksisterende tilbud, som er kortlagt i bilag 3, bliver det tydeligt, at der er en række ekskluderende specialundervisningstilbud, som et centralt visitationsudvalg træffer afgørelse om. Viften af tilbud er primært indgribende og medfører ofte længerevarende ophold i tilbuddene. Tilbuddene har

høj kvalitet, men der er kun i mindre grad en mulighed for tilbageslusning til almenmiljøet. Kortlægningen viser også, at vi ikke har tilbud, der kan hjælpe børn og unge, hvis de midlertidigt har brug for støtte eller alternative undervisningstilbud. Det betyder, at vi savner mere fleksible tilbud, der kan udgøre en mellemstation for børn og unge. En mellemstation kan være et midlertidigt tilbud, der kan opkvalificere og lære børn og unge at mestre de udfordringer, som udsatte børn og unge kan havne i fx psykisk sygdom, misbrug, manglende social kontakt, manglende tilknytning til et undervisningsmiljø, som alle gør, at læring, udvikling og trivsel hæmmes.

Opsamlende kan det konkluderes, at der er behov for en justering og udvikling af tilbudsviften indenfor følgende tre områder:

Samlet konklusion:

1. Forældresamarbejde om børn i mistrivsel, herunder arbejde med forælderrollen
2. Sociale aktiviteter, der kan understøtte relationskompetencer hos børn og unge med henblik på inkluderende fællesskaber.
3. Fleksible undervisningstilbud til børn og unge, hvor der arbejdes intensivt med elevernes selvværd, mødestabilitet, psykiske udfordringer, misbrug og eventuelle faglige udfordringer i samarbejde mellem almenkolen og klub, ungdomsskole, praktiksteder eller andet.

En styrkelse af ovenstående tre områder er en afgørende forudsætning for en vellykket implementering af Børne- og Ungestrategien.

Det videre arbejde med justering og udvikling af tilbudsviften vil derfor være målrettet:

Ad 1) Styrkelse af forældresamarbejdet

Forældreprogrammer, hvor der er fokus på samarbejde med forældrene med fokus på øget tilknytning og omsorgsevne med henblik på at understøtte en positiv udvikling hos barnet.

Konkret undersøges mulighederne for at arbejde med:

- De utrolige år (tilknytningen og det positive samspil både mellem børn og deres forældre og mellem børn og pædagoger/ lærere)
- Parent Management Training (målrettet forældre til børn, som er i vanskeligheder)
- Multisystemisk terapi (unge mellem 12 og 17 år, der er i alvorlige adfærdsproblemer)

Ad 2) Sociale aktiviteter

Undersøgelse af mulighederne for at etablere fællesskaber for anbragte unge og en 'hjemkomstpakke' med systematisk fokus på bolig, netværk og uddannelse for de unge, der kommer hjem efter en anbringelse.

Inspiration hertil vil bl.a. være Baglandet, som er et kontaktsted for mennesker som har været anbragt udenfor hjemmet under deres opvækst, og et

sted hvor man kan få vejledning, støtte og opbakning til at komme videre i livet.

Ad 3) Fleksible undervisningstilbud

Opgaven er fremadrettet at undersøge og skabe forslag til et fleksibelt tilbud, som indeholder både undervisning og mulighed for praktik. Målgruppen er bred og defineres som sårbare unge, der er skolepligtige, men som har brug for et kortvarigt tilbud, der kan bringe dem tilbage på et lærings- og udviklingsspor.

Tilbuddet skal betragtes som et midlertidigt tilbud – en trædesten / stepstone, der har til formål at hjælpe eleven tilbage til et skoletilbud og/eller andet læringsmiljø, som i sidste ende kan føre til ungdomsuddannelse.

Tilbuddet skal kunne motivere den unge til skolegang, bygge broer ud fra den unges situation og tilbyde undervisning i et individuelt skræddersyet skoleforløb fx i kombination med praktikforløb.

Tilbuddet skal tilbyde undervisning og afgangsprøver i fagene DA, MA, ENG og FY/KE i kombination med andre fag fx valgfag. Elevernes deltagelse i skoletilbuddet kan også omfatte praktikforløb, lommepenge -lønnede praktikordninger og andet, der kan sikre den unges vej tilbage til skolen eller i ungdomsuddannelse. Der skal endvidere være fokus på målrettet uddannelsesvejledning.

Tilbuddets personale skal kunne arbejde relationsorienteret og brobyggende i forhold til elever, der er i vanskeligheder. Personalets opgave er at sikre et udviklende læringsmiljø, der sikrer alle unge muligheder, når de hver især slås med massive udfordringer (fx psykiske vanskeligheder, misbrug mm.).

Personalet skal arbejde tæt sammen med de unge, deres forældre, relevante ressourcepersoner og andre relevante samarbejdspartnere.

Tilbuddet skal kunne tilbyde flere forskellige løsninger på samme tid. Det betyder, at en høj grad af fleksibilitet er nødvendig for, at det er muligt at i mødekomme alle unges udfordringer.

Albertslund Kommune er en af de kommuner, som med succes har oprettet til særligt fælles og fleksibelt tilbud. Her er det gjort med Ungdomsskolen som organisatorisk midte. I Københavns kommune har man oprettet særligt tilbud 'Spydspiden', der på samme måde er fleksibelt i opgaveløsningen, så det tilgodeser flest mulige unge.

Det videre arbejde

Administrations arbejde med udvikling og justering af tilbudsviften indenfor ovenstående tre områder præsenteres for det politiske niveau september 2017 med henblik på en stillingtagen til en justering af Ballerup Kommunes tilbudsvifte til børn og unge.

Arbejdet koordineres med Center for Arbejdsmarkedsområdet og Center for Social og Sundhed for at sikre en sammenhængende tilbudsvifte indenfor 0-25 års området.

På Børne- og Skoleudvalgets møde 30. maj 2017 fremlægges en vurdering af arbejdet med skolefravær i Ballerup Kommune. Arbejdsgruppen omkring skolefravær bidrager til arbejdet med tilbudsviften.

Tidsplanen for arbejdet med tilbudsviften er vedlagt i bilag 7.